

CO₂-PRESTATIELADDER[©]

Samen zorgen voor minder CO₂

Sector- en keteninitiatieven

Conform de CO₂-prestatieladder handboek 3.1

Auteur:	<i>Richard Gerritsen Mulkes/Martine Kleizen</i>
Autorisatiedatum:	19-04-2023
Versie:	4.0

Inleiding

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen t.b.v. CO₂ reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten, en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen dienen als bewijs van actieve deelname tegenover de auditor.

Voortgang initiatief

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op een gegeven moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt de inventarisatie van sector- en keteninitiatieven gegeven waarbij gefocust is op de initiatieven die voor Wegenbouw Lansink B.V. relevant kunnen zijn. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 beschreven aan welke initiatieven deelgenomen wordt en welk budget daarvoor vrijgemaakt is.

1D	Alle	Het bedrijf is op de hoogte van sector en/of keteninitiatieven.	1.D.1. Het bedrijf is aantoonbaar op de hoogte van sector- en/of keteninitiatieven op het gebied van CO ₂ -reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.	15
			1.D.2. Sector- en keteninitiatieven, en hoe deze verband houden met de bedrijfsvoering en de projectenportefeuille, zijn besproken in managementoverleg.	10
		Doelstelling: Het bedrijf weet welke ontwikkelinitiatieven er zijn die potentieel maatregelen kunnen opleveren die relevant zijn voor het bedrijf. Het management heeft uitspraken gedaan over eventuele deelname aan deze initiatieven.		
2D	Alle	Het bedrijf neemt passief deel aan initiatieven rond de reductie van CO ₂ in de sector of daarbuiten.	2.D.1. Het bedrijf neemt passief deel aan minimaal één (sector of keten) initiatief dat in belangrijke mate verband houdt met de projectenportefeuille, door inschrijving en/of betaling van contributie of sponsoring	20
			2.D.2. Het bedrijf neemt (beperkt) actief deel in een sector- of keteninitiatief dat in belangrijke mate verband houdt met de projectenportefeuille.	5
		Doelstelling: Het bedrijf weet welke informatie van nut kan zijn voor zijn projecten (gekoppeld aan 2.B en 2.C) en neemt deel aan een initiatief dat beantwoordt aan de eigen kennisbehoefte.		
3D	Alle	Het bedrijf neemt actief deel aan initiatieven rond de reductie van CO ₂ in de sector of daarbuiten.	3.D.1. Actieve deelname aan minimaal één (sector of keten) initiatief op het gebied van CO ₂ -reductie in de projectenportefeuille door middel van aantoonbare deelname in werkgroepen, het publiekelijk uitdragen van het initiatief en/of het aanleveren van informatie aan het initiatief.	20
			3.D.2. Het bedrijf heeft hiervoor een specifiek budget vrijgemaakt.	5
		Doelstelling: Het bedrijf draagt bij aan en maakt gebruik van de ontwikkeling van nieuwe kennis, in samenwerking met anderen, gericht op potentieel effectieve reductiemaatregelen.		

1. Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Datum: 19-4-2023

Aanwezig: Martine Kleizen, update Richard Gerritsen Mulkes

Onderwerp: Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO ₂ reductie	
Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO ₂ reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO ₂ Neutraal haar deelnemers wil meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO ₂ reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en deelname in werkgroepen.	Wegenbouw Lansink B.V. had zich aangemeld bij dit initiatief en nam tot eind 2017 deel aan een Werkgroep Bedrijfsmiddelen-klein
DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.	https://www.dgbc.nl/
Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien in transport en mobiliteit naar een hoger duurzaamheidsniveau, door maatregelen te nemen die niet alleen kostenbesparing opleveren, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.	http://lean-green.nl/
Duurzaamgebouwd.nl Een platform voor kennisdeling en innovatie op het gebied van duurzaam bouwen.	http://www.duurzaamgebouwd.nl/
Leaders for Nature Een programma van IUCN NL dat tot doel heeft het Nederlandse bedrijfsleven te helpen verduurzamen met bijzonder oog voor biodiversiteit. Vanaf 2016 gaan ze de samenwerking met bedrijven intensiveren via langlopende individuele partnerschappen	https://www.iucn.nl/actueel/terugblik-10-jaar-leaders-for-nature
Sturen op CO₂ Door Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Uitwisseling van informatie en ideeën door o.a. workshops.	www.cumela.nl
Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief gaan ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van een duurzame bedrijfsvoering. Te beginnen door van de belangrijkste leveranciers te vragen wat men al doet.	https://www.duurzameleverancier.nl
Aanpak Duurzaam GWW De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase en het streven naar een optimale balans tussen People, Planet en Profit. Het meewegen van duurzaamheidsaspecten in alle fasen van een project draait om het formuleren, vastleggen en uitvoeren van ambities en deze door te geven naar de volgende projectfase	http://www.duurzaamgww.nl/

Milieubarometer www.milieubarometer.nl Milieubarometer van Stichting Stimular. In de Milieubarometer zit de CO2-meter ingebouwd. Hiermee bepaal je eenvoudig de CO2-footprint van onze bedrijfsactiviteiten. De Milieubarometer biedt ook: - Een selectietool met de besparingsmaatregelen voor de branche. - Benchmarks waarmee men bedrijven kunt vergelijken met het branchegemiddelde. - Uitbreidingsmogelijkheden naar meer barometers (voor meer locaties) en meerdere gebruikers. - MVO balans samenstellen De MVO-balans is een aan de Milieubarometer gekoppelde praktische tool om MVO-doelen te formuleren en de vorderingen met MVO te meten en zichtbaar te maken. In één plaatje worden de scores op gebied van milieu, medewerkers en maatschappij samengevat. Met deze MVO-balanskaart kan je doelgericht communiceren en verslagleggen over MVO.	https://www.milieubarometer.nl
CO2 en KAM bewust ondernemen Een initiatief van bedrijven die gezamenlijk zorgen voor een structurele CO₂ reductie per bedrijf en binnen de werkgroep en daarnaast elkaars KAM-beleid versterken in algemene zin.	Initiatief opgestart per 01-01-2018. Gestopt in 2022.
Emissievrije asfaltset: De proef met betrekking tot de emissievrije asfalt set voor de Noordelijke en Oostelijke Provincies is beëindigd omdat deze realisatie niet voldoende exploitabel was. Alle gezamenlijke provincies zijn nu aan het onderzoeken of ze dit rendabel kunnen krijgen door dit landelijk in te gaan zetten. Hierbij zal/kan Lansink betrokken worden.	Gestart in 2021. Gestopt in 2022. Eventueel vervolg in 2023.
Duspot: Er is gestart met dit nieuwe initiatief. Dit is een matchingtool voor de GWW-sector om vrijkomende bouwmaterialen snel, eenvoudig en overzichtelijk te delen en matchen.	Gestart in 2023, deelnemer geworden.
Groene koers: Er is een nieuw initiatief "Kennistafel Infraplatform Oost_ over Schoon en Emissieloos-arm Bouwen". In maart 2023 is hiervan de aftrap geweest. Lansink is hierbij aanwezig geweest. Er is informatie gebracht door middel van het deelnemen aan een panelgesprek.	Gestart in 2023 en aanwezig geweest bij de 1^e aftrap en kennistafel.

2. Actieve deelname sector- en keteninitiatieven

1) Ontwikkeling elektrische asfalt set

Wegenbouw Lansink is in 2021 betrokken bij het programma om te komen tot een emissievrije asfaltset:

De provincies Overijssel, Drenthe, Groningen, Friesland en Gelderland, Rijkswaterstaat en diverse marktpartijen zijn een programma gestart om in 2022 gezamenlijk tot een exploitabele emissievrije asfaltset te komen.

De infrasector is een grootverbruiker van primaire abiotische grondstoffen en stoot daarnaast bij de productie en de verwerking van asfalt, direct en indirect, grote hoeveelheden CO₂, stikstof, fijnstof en andere schadelijke stoffen uit. Dat heeft negatieve gevolgen voor het klimaat, het milieu en de natuur en

leidt ook tot economische schade, door onder andere stagnatie in de besluitvorming rond infraprojecten en projecten die stilvallen. Economische schade die het hele land treft en in het bijzonder de infrasector.

De uitstoot van CO₂ en de emissie van andere schadelijke stoffen ontstaat bij de verbranding van fossiele brandstoffen. Volgens de klimaatafspraken moet de uitstoot van CO₂ in 2030 met 50% zijn gereduceerd en in 2050 zelfs tot nul. Dat zijn ambitieuze doelstellingen, maar voor het terugbrengen van de uitstoot van stikstof en andere schadelijke stoffen nog niet vergaand genoeg, vanwege de schade die nu al optreedt. Daarom wordt deze gezamenlijke versnelling van de transitie naar emissievrij bouwen nu ingezet.

Deelnemende partijen aan het programma zijn: Provincie Overijssel, provincie Drenthe, provincie Gelderland provincie Friesland, provincie Groningen, Rijkswaterstaat, BAM, Dura Vermeer, Green Road Equipmant, Heijmans , Maru Energy, New Electric, NTP, Oosterhof Holman, Reinten Infra, Roelofs, Schagen Infra, Strukton, Volker Stevin Materieel, Wegenbouw Lansink en WEMAC.

Voor meer informatie zie: <https://www.pioneering.nl/initiatieven/emissievrije-asfaltset>

Deze proef is begin 2023 beëindigd vanwege te hoge exploitatiekosten. Er wordt gekeken naar een landelijke pilot. Mocht dit van de grond komen, dan hebben we aangegeven hierin te willen deelnemen en eventueel te participeren.

2) Ontwikkeling Olivijn

In 2021 is gestart met een initiatief over CO₂-etend asfalt met Olivijn. Het product is ontwikkeld door Polyciviel en wordt door Wegenbouw Lansink in praktijk toegepast op het terrein van de Universiteit Twente en in de Gemeente Winterswijk.

Wetenschappers van de universiteit zijn betrokken bij de monitoring. De uitleg van Olivijn is beschreven op de volgende pagina's.

Ons streven is om dit product aan te brengen waar mogelijk. Dit nemen we altijd mee in de besprekingen met onze opdrachtgevers.

CO-etend asfalt

²
Goed voor mens en milieu

//, Nadenken over 2050 geeft energie & andere focus

Bewezen techniek, ontwikkeld door moeder natuur

//, De werking van ons CO₂-etend asfalt blijft gedurende de gehele levensduur gegarandeerd

//_ Verkrijgbaar in nagenoeg elk type deklaag

Nadenken over 2050 geeft energie en een andere focus. Het helpt om de belangen van vandaag te overstijgen en op zoek te gaan naar een gedeeld toekomstbeeld. De leefomgeving raakt ons immers allemaal!

Samen met onze opdrachtgevers willen wij het milieu nog meer ontlasten door CO₂-etend asfalt toe te passen. Zo kunnen wij letterlijk ons steentje bijdragen om voor alle generaties na ons deze mooie planeet ook leefbaar te houden.

Om klimaatdoelen te halen raadt het CROW gemeenten aan om te onderzoeken hoe mobiliteit onderdeel kan worden van klimaat- en energiebeleid en om klimaatdoelstellingen op te nemen in verkeersplannen. Dat gebeurt nog te weinig, ook in gemeenten die CO₂-neutraal willen zijn.

Door toepassen van CO₂-etende (micro)deklagen en/of oppervlaktebehandelingen met ~~olijven~~ zal de automobilist direct bijdragen aan het verminderen van de uitstoot door contact van banden en wegdek. Actie=reactie.

WEGENBOUW SAASVELD

Lansink Wegenbouw bv - www.lansink-wegenbouw.nl - 074-3494766

CO₂ -etend asfalt

Goed voor mens en milieu

KIJKEN NAAR DE TOEKOMST

Het helpt om de belangen van vandaag te overstijgen en op zoek te gaan naar een gedeeld toekomstbeeld. De leefomgeving raakt ons immers allemaal.

CO₂ ONTTREKKEN

1 kg Olivijn onttrekt bruto ca. 1,25 kg CO₂

GEGARANDEERDE WERKING

Ongeacht de aandrijving - electrisch, waterstof of fossiel -, de werking van ons asfalt blijft.

Hoe het werkt

Carbonisatie van mineralen heeft de eigenschap dat basische mineralen reageren met O₂ (en dus carbonaten vormen). Dit is de grootste natuurlijke CO₂-binder op deze aarde, jaarlijks goed voor meer dan 2,4 MegaTon. En dat al gedurende miljoenen jaren! Het is dan ook een definitieve CO₂ opruiming, zonder enig gevaar dat het CO₂ weer vrijkomt in onze atmosfeer.

Het is in feite een chemische reactie tussen een zuur (O₂ = koolzuur) en een basisch gesteente. Deze reactie treedt langs het oppervlak en in de steen op. Olivijn is samen met onze additieven bij uitstek het mineraal met de meeste potentie voor O₂-binding.

Het regenwater, dat op de weg valt, is enigszins zuur door het O₂. Dit zure water reageert met de steenslag en additieven. Hierdoor wordt de O₂ "geneutraliseerd"

1 kg Olivijn onttrekt bruto ca. 1,25 kg O₂

De natuur zorgt altijd voor evenwicht. Bij de reactie blijft O₂-arm water over, hetgeen CO₂ uit de lucht onttrekt en op deze wijze bijdraagt aan een lager O₂-gehalte in de lucht.

Bijkomend voordeel is dat het fijnstof dat vrijkomt door bandencontact met het asfalt minder schadelijk is dan reguliere steenslagen (respirabel kwarts) omdat het rondkorrelig is van structuur. (Daarom wordt dit materiaal ook gebruikt voor bv. glas reinigen en stralen van oppervlakken voor schoonmaakwerkzaamheden.)

Het contact tussen autobanden en onze O₂-etende deklaag versnelt het proces van afbraak van O₂. Een eventuele transitie naar elektrisch rijden of rijden op waterstof heeft hier geen invloed op. Hoe de toekomst er dus ook uit komt te zien, onze O₂-etende deklaag blijft zijn werk doen.

Meer info?

Belt u ons voor een vrijblijvende afspraak op 074-3494766

WEGENBOUW SAASVELD

Lansink Wegenbouw bv - www.lansink-wegenbouw.nl - 074-3494766

3) Duspot

DuSpot is een matchingtool, welke ons gaat helpen om efficiënter en (milieu)bewuster om te gaan met vrijkomende materialen en bouwstoffen. DuSpot wordt door verschillende opdrachtgevers en aannemers gebruikt.

Vraag en aanbod in verschillende fasen van een project worden op de matchingstool snel, eenvoudig en overzichtelijk gedeeld en automatisch aan elkaar gekoppeld. Het resultaat is meer en hoogwaardig hergebruik van vrijkomende materialen.

Gezamenlijk beperken we daarmee het gebruik van primaire grondstoffen en de uitstoot van CO2.

Zie ook:

www.duspot.nl

4) Groene koers:

Er is een nieuw initiatief "Kennistafel Infraplatform Oost_ over Schoon en Emissieloos Bouwen". Dit initiatief is opgestart door Bouwend Nederland in samenwerking met De Groene Koers.

In de toekomstbestendige infrasector worden infraprojecten in Oost-Nederland namelijk schoon en emissieloos/-arm uitgevoerd. Daar is al mee begonnen, en we leggen de lat elk jaar hoger tot er in 2030 alleen nog emissieloos/-arm bouwmaterieel draait. In deze transitie hebben GWW- en groen-aannemers, opdrachtgevers, leveranciers en netbeheerders elkaar nodig.

Deze kennistafels bieden u dé kans om met elkaar in gesprek te gaan. Bijvoorbeeld over hoe we de inzet van schoon en emissieloos/-arm materieel kunnen versnellen en infraprojecten kunnen verduurzamen, en welke mogelijkheden u daarvoor ziet. Maar we nodigen u ook uit om te ontdekken hoe u kunt aanhaken bij huidige en toekomstige initiatieven van partijen in uw regio, medestanders te leren kennen en nieuwe samenwerkingsvormen te vinden.

In maart 2023 is hiervan de aftrap geweest. Lansink is hierbij aanwezig geweest. Er is informatie gebracht door middel van het deelnemen aan een panelgesprek. We zullen bij de volgende kennistafels weer deelnemen.

Het budget wat is vrijgemaakt voor de initiatieven is beschreven in onze directiebeoordeling.

Colofon

auteur(s) Directie Wegenbouw Lansink B.V.
kenmerk Sector- en keteninitiatieven
datum 19-04-2023
versie 4.0
status Definitief